

Barne- og familiedepartementet

Deres ref.: 19/1565

Oslo, 18.06.19

Redd Barnas høringsuttalelse til forslag om ny barnevernslov

Vi viser til høringsbrev av den 4. april 2019 med forslag til ny barnevernlov. Dette er en oppfølging av NOU 2016: 16 Ny barnevernslov – *Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse*, og i sammenheng med dette hørings svaret ønsker Redd Barna å vise til vårt hørings svar til denne utredningen også.¹

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for oppfyllelse av barns rettigheter slik de er nedfelt i FNs konvensjon om barnets rettigheter (barnekonvensjonen). Redd Barnas Norgesprogram arbeider for styrking av barns rettigheter og overvåker og bekjemper brudd på barnerettighetene i Norge med særlig fokus på barn i sårbare livssituasjoner.

Noen innledende bemerkninger

Redd Barna mener at høringsfristen var for kort. Utgangspunktet etter utredningsinstruksen er en frist på tre måneder, men fristen skal tilpasses «omfanget av tiltaket og hvor viktig det er» jf. § 3-3. Dette var et omfattende og viktig lovforslag, med et langt høringsnotat. I tillegg løp fristen over både påske- og sommerferie. Redd Barna mener derfor at høringsfristen burde vært lengre, for å sikre god deltakelse fra sivilt samfunn rundt en svært viktig lov.

Redd Barna savner en henvisning til FNs retningslinjer for barn under alternativ omsorg². Vi mener at disse retningslinjene er svært relevante, og det kan hentes viktige momenter derfra i arbeidet med å styrke barns rettigheter på barnevernsfeltet.

Ansaret for enslige mindreårige asylsøkere

Som påpekt av oss i hørings svaret til NOU 2016:16 mener Redd Barna at det er svært uheldig at en gruppe barn blir utelatt ved en helhetlig gjennomgang av en ny barnevernslov³. Barnevernet har ansaret for å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade

¹<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2016-16-ny-barnevernslov2/id2519335/?uid=a11638a4-bfa9-459c-9183-5c59bc22ca2b>

² <https://resourcecentre.savethechildren.net/node/5416/pdf/5416.pdf>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-2016-16-ny-barnevernslov2/id2519335/?uid=a11638a4-bfa9-459c-9183-5c59bc22ca2b>

deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg, uavhengig av om de er barn i asylsøkerfasen eller de er barn som har opphold i Norge. Dette omfatter enslige mindreårige asylsøkere både de under og de over 15 år, og de som bosettes i en kommune. Redd Barna mener dette er en usaklig forskjellsbehandling av en gruppe barn i strid med ikke-diskrimineringsprinsippet jf. barnekonvensjonen artikkel 2 og at denne gruppen barn ikke får den omsorgen og ivaretagelsen de har rett til. Vi gjentar derfor vår oppfordring om at barnevernets ansvar for alle mindreårige asylsøker- og flyktningbarn hjemles i den nye loven.

Redd Barna ser med glede at barns egne innspill er blitt vektlagt. Dette kommer tydelig frem ved at det flere steder blir særskilt begrunnet når forslagene avviker fra de meningene barn kom med i forbindelse med NOU 2016:16. Vi savner likevel at barn og unge også er blitt invitert med i arbeidet med det endelige lovforslaget. Loven har stor rettssikkerhetsmessig betydning for barn, og det er derfor av stor betydning at innholdet kommuniseres på en slik måte at også barn kan benytte seg av den. Vi mener at den ikke er barnevennlig slik den er nå, og utdyper dette under kapittel 4.

Høringsfristen har gjort det vanskelig for oss å gå grundig gjennom alle forslagene, selv om de berører barns rettsstilling. Vi svarer derfor utfyllende kun på de forslagene vi mener at har størst innvirkning på barns rettsstilling, selv om hele loven berører barn i en sårbar situasjon.

Vi følger høringsnotatets kapittelinnledning i det videre.

Kapittel 4 Oppbygningen av forslaget til ny barnevernslov

Redd Barna er positive til at flere sentrale bestemmelser om rettigheter og tvang flyttes opp fra forskrift til lov. Vi mener at dette er spesielt viktig for ungdoms rettssikkerhet. Lov er lettere tilgjengelig enn forskrift, og vi er spesielt opptatt av at ungdom har kunnskap om sine egne rettigheter og plikter.

Det er viktig at loven er klar og tydelig for praksisfeltet. Vi mener at det er et viktig bidrag til å sikre lik praksis og forutberegnelighet. Det er likevel viktig å huske på at de som jobber på barnevernfeltet har større forutsetninger for å kunne avklare innholdet av skjønnspregede regler, enn hva barn og deres foreldre har. Det er derfor viktig at de reglene som gir barn og foreldre rettigheter og plikter, og ikke minst- tvangshjemlene, gjøres klare og tydelige. Dette har også en side til legalitetsprinsippet. Den kanskje mest sentrale og inngripende tvangshjemmelen rettet mot ungdommen selv, forslagets § 6-2, inneholder det skjønnspregede vilkåret «utpreget normløs adferd». Denne bestemmelsen gir kompetanse til å holde ungdommen tilbake uten samtykke, begrunnet i ungdommens egen adferd. Selv om det foreslåtte vilkåret er mindre generelt enn det nåværende («på annen måte»), er vi usikre på om dette er godt nok. Det er viktig for ungdommens rettssikkerhet at den selv kan vurdere egen situasjonen opp mot lovens vilkår. Når departementet så skal beskrive hva

som kan kvalifisere til slik «utpreget normløs adferd», vises det blant annet til «vagabondering». «Vagabondering» er for mange ukjent som verb, og vi er redd det vil forvirre mer enn det vil oppklare for de ungdommene som prøver å finne ut hva som kreves for at de skal kunne holdes tilbake på institusjon mot sin vilje. Redd Barna mener at departementet her må anstrenge seg for å forklare på en bedre måte hva som ligger i tvangsvilkåret. Dette er forarbeidene til en lov som skal være gjennomgått nettopp med sikte på klart lovspråk.

Ellers mener Redd Barna at forslaget til kapitteloversikt og oppbygning er blitt oversiktlig og god.

Kapittel 5 Formål, virkeområde og grunnleggende bestemmelser

5.2 Barnets beste

Redd Barna støtter departementets forslag om en overordnet bestemmelse om barnets beste i § 1-3. Vi mener også at det er positivt at barnets beste skal være «avgjørende» i bestemmelsens annet punktum. Redd Barna mener fortsatt at en momentliste i tråd med utvalgets forslag og FNs barnekomités generelle kommentar nr. 14 best vil sikre at relevante momenter vektlegges i barnets beste-vurderingen. Vi mener også at det vil bidra til at loven blir mer tilgjengelig og forståelig for barn og ungdom. Retningslinjer og faglige anbefalinger er lite tilgjengelige for andre enn fagfolk, og dette er en lov med stor betydning for privatpersoner.

For det tilfellet at momentlisten likevel lovfestes, viser Redd Barna til høringssvaret vårt til NOU-en.

Redd Barna mener at barnets beste-vurderingen må dokumenteres. Dette er viktig for å sikre en grundig og god vurdering i første omgang, men også for at vurderingen skal kunne etterprøves.

5.3 Barns medvirkning

Redd Barna støtter departementets forslag om å videreføre den overordnede bestemmelsen om barnets rett til medvirkning i lovens kapittel 1, og å oppheve gjeldende § 6-3. Vi vil særlig berømme departementet for at den overordnede bestemmelsen tydeliggjør hva barnets rett til medvirkning innebærer; at barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon, fritt kunne gi uttrykk for sine synspunkter, bli lyttet til, og at barnets meninger skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet. Vi vil fremheve at bestemmelsen skal gjelde i alle forhold som vedrører barnet etter barnevernloven, og vil i denne sammenheng vise til våre kommentarer nedenfor knyttet til undersøkelsesfasen. Når det gjelder tillitsperson, så mener vi det samme i dag, som da denne bestemmelsen ble innført: en rett til å ha med seg en tillitsperson bør ikke avgrenses til de barna barnevernet har overtatt omsorgen for.

5.6 Lovens virkeområde

Redd Barna støtter forslaget.

Kapittel 6 Bekymringsmelding og undersøkelse

Redd Barna støtter departementets forslag i kapittel **6.2, 6.3, 6.4, 6.7 og 6.8.**

6.5 Krav til undersøkelsen

Departementet fremhever at barneverntjenesten skal ivareta barns rett til medvirkning allerede i undersøkelsesfasen, og det foreslås å lovfeste at undersøkelsen skal gjennomføres systematisk og tilstrekkelig grundig for å kunne avgjøre om det er nødvendig å iverksette tiltak etter loven. Departementet mener like fullt at det ikke bør være krav i loven om hva en undersøkelse konkret skal inneholde. Redd Barna er enige i at det vil variere fra sak til sak hva undersøkelser vil inneholde. Like fullt vil Redd Barna minne om, og anbefale at det henvises til, den overordnede bestemmelsen om at barnet skal ha rett til å medvirke i alle faser, samt bestemmelsen om at det må dokumenteres hva barnets synspunkter er og hvordan de er blitt vektlagt. Dette er blant annet med utgangspunkt i *NOU 2017:12 Svikt og Svik*, hvor det fremkommer at barn og unge på tross av flere bekymringsmeldinger ikke har fått tilstrekkelig mulighet i praksis til å fortelle om sin situasjon, og at denne mangelen på medvirkning har muliggjort at andre rettighetsbrudd som vold, overgrep og omsorgssvikt har kunnet fortsette over lang tid, med alvorlige og også fatale konsekvenser.

Kapittel 7 Hjelpetiltak

Redd Barna mener det er positivt med et eget kapittel om hjelpetiltak. Inndelingen mellom frivillige og pålagte hjelpetiltak i hjemmet, frivillige plasseringer utenfor hjemmet og ettervern, og bestemmelse om medisinsk undersøkelse og behandling er oversiktlig.

Det er positivt at det framgår at arbeidet skal bygge på barnets særlige behov og bidra til å forebygge videre problemutvikling hos barnet eller i familien. Det er positivt at det skal være mer fokus på formål enn akkurat hvilke aktiviteter det skal være. Det er positivt at departementet kan fastsette i forskrift hvilke krav til kvalitet som skal stilles til hjelpetiltak.

Vi mener imidlertid at man burde beholde henvisningen til levekår som er i dagens bestemmelse. Dette er fordi mange av familiene barnevernet kommer i kontakt med har levekårsutfordringer, og at det i større grad forplikter tjenesten til å utvikle løsninger i samarbeid med NAV. Selv om barneverntjenesten ikke skal løse familiers økonomiske utfordringer, mener Redd Barna at de har et særskilt ansvar der levekårsutfordringer rammer *barnas* rettigheter.

7.3 Styrket rett til ettervern

Redd Barna støtter forslaget om at ettervernet skal gjelde til 25 år. Vi er imidlertid kritiske til et vilkår om at ungdommen må ha et «særlig behov». Selv om det fremgår av høringsnotatet at dette skal gjelde i forhold til den alminnelige ungdomspopulasjonen, så mener vi at det er en uheldig formulering, som kan bidra til misforståelser blant dem som praktiserer regelverket. Dersom denne blir praktisert slik at disse særlige behovene blir vurdert i forhold til andre ungdommer med bakgrunn i barnevernet, vil man i verste fall se at færre ungdommer får ettervern. I en lov som skal forbedres med tanke på klarspråk og forutberegnelighet, er dette ikke godt nok. Redd Barna har ikke hatt tid til å vurdere departementets syn på de økonomiske konsekvensene av alle forslagene, jf. notatets kapittel 22.2. Når det gjelder ettervern, ser vi imidlertid at de økonomiske konsekvensene av en utvidelse undervurderes, eventuelt er ikke utvidelsen ment å styrke ungdommenes rettigheter i den grad det gis uttrykk for i høringsnotatets kapittel 7.

Redd Barna støtter i hovedsak forslagene i **7.4** og **7.5**. Når det gjelder **7.6** har vi ikke hatt kapasitet til å sette oss godt nok inn i forslaget. Etter vår oppfatning er det gode grunner som taler for en slik hjemmel, men vi er usikre på om de menneskerettslige sidene er godt nok utredet. Vi minner om at retten til familieliv etter EMK artikkel 8 også gjelder barnet, ikke bare foreldrene.

Redd Barna støtter forslaget i **7.7** om kommunale botiltak som hjelpetiltak.

De forskjellige forslagene har dessuten stor relevans for enslige mindreårige asylsøkere etter bosetting. Redd Barna er positive til en forskriftshjemmel med krav til kvalitet i botiltak som brukes som hjelpetiltak etter barnevernsloven, jf. forslagets 7.7.3.4

Videre anbefaler Redd Barna at ansvaret for bosetting av mindreårige flyktninger hjemles i barnevernloven. Dette vil sikre at barnevernlovens generelle bestemmelser gjelder alle, uansett hvilket botiltak de gis, og at oppfølgingsbehovet blir vurdert av en barnefaglig instans. Det vil også gi ungdommene rett på ettervern. Vi anbefaler også at det føres tilsyn i kommunale botiltak med Fylkesmannen som tilsynsinstans. I dag står kommunen fritt til å organisere arbeidet med og botilbudet til enslige mindreårige flyktninger som skal bosettes. Kommunene har gitt botiltakene ulike administrative forankringer og ulike utforminger. Botiltakene kan for eksempel være plassert som hjelpetiltak under barnevernet, de kan være plassert hos en enhet under et annet forvaltningsområde som utfører tjenesten for barnevernet, eller de kan være plassert i ulike forvaltningsenheter uten administrativt samarbeid.⁴ Dette har konsekvenser for hvilken kvalitet og oppfølging enslige mindreårige flyktninger får.⁵ For eksempel, en vesentlig forskjell mellom de ulike modellene er om vedtak om et botiltak har blitt hjemlet i barnevernloven som frivillig botiltak eller ikke (§ 4-4, § 4-6

⁴ Lidén, H., Trætteberg, H. S., & Ulvik, O. S. (2018). Kommunale botiltak for barn og unge: En hvit flekk i velferdsstaten. Rapport – Institutt for samfunnsforskning Ibid

⁵ Ibid

eller § 4-12). Hvis det er hjemlet i barnevernloven, vil lovens generelle bestemmelser også gjelde for botiltaket. Det vil i så fall innebære at barnet eller ungdommen får en saksbehandler i barnevernet som har ansvar for å følge opp ham eller henne, og som treffer det endelige vedtaket om å avslutte botiltaket. Vi er også veldig bekymret for at dagens praksis fører til store kommunale forskjeller når det gjelder unge flyktningers rett til ettervern da retten til ettervern er betinget av at ungdommen har hatt tiltak fra barnevernet før fylte 18 år.

Dagens situasjon innebærer at botiltakene varierer ut fra om man er flyktning eller ikke, og ut fra organiseringsmodell og finansiering. Barn i tilsvarende situasjoner får ulik kvalitet i botiltaket. Forskjellsbehandlingen gjelder både variasjoner i botiltak mellom kommuner og mellom kategorier ungdom og bryter dermed med prinsippet om likeverdige tjenester.⁶ Dette er også negativt for barneverntjenesten. Vi viser til ISF sin rapport Kommunale botiltak for barn og unge: En hvit flekk i velferdsstaten (2018) hvor de fant at inndelingen i unge flyktninger som egen kategori i arbeidet med botiltak får blant annet konsekvenser i form av begrenset kontakt, manglende overføring av faglighet og manglende utnyttelse av synergieffekter på tvers av fagmiljøer. Især i mindre kommuner kan dette gjøre barnevernsmiljøer mindre robuste.

Kapittel 8 Akutttiltak

Redd Barna støtter i all hovedsak forslagene.

Kapittel 9 Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon

Redd Barna ønsker å knytte noen bemerkninger til enkelte av forslagene i høringsnotatets kapittel 9.

9.2.3 Omsorgsovertakelse av nyfødte

Redd Barna er kritiske til at departementet opprettholder forslaget om et strengere beviskrav ved omsorgsovertakelse av nyfødte. Vi registrerer at det heller ikke nå drøftes hvorvidt dette er i tråd med Norges menneskerettslige forpliktelser til å beskytte barn mot overgrep og omsorgssvikt, til tross for at dette ble etterlyst av blant annet Dommerforeningen. Vi mener at det er uheldig at praksisfeltet må forholde seg til ulike beviskrav for nyfødte barn og eldre barn. Dette bidrar til å gjøre loven mindre klar og tydelig. Redd Barna er enige med Barneombudet om at dette forslaget vil gi nyfødte barn et dårligere vern.

9.3.3 Omsorgsansvar og foreldreansvar

⁶ Lidén, H., Trætteberg, H. S., & Ulvik, O. S. (2018). Kommunale botiltak for barn og unge: En hvit flekk i velferdsstaten. Rapport – Institutt for samfunnsforskning

Redd Barna støtter at det er behov for en presisering i loven om innholdet i omsorgsansvaret og foreldreansvaret etter en omsorgsovertakelse. Vi er også enig i at en uttømmende regulering ikke er hensiktsmessig. Vi savner likevel en vurdering av om spørsmål knyttet til personvern og samtykke burde vært med. Vår erfaring er at dette kan være en praktisk viktig problemstilling. Høyesteretts ankeutvalg opprettholdt nylig en kjennelse der mor i en barnevernssak ble ilagt referatforbud⁷. Den sentrale begrunnelsen var at barnets personvern måtte gå foran morens rett til å omtale saken på Facebook. Etter at en omsorgsovertakelse er gjennomført og barnet for eksempel er plassert i et fosterhjem, kan spørsmålet om hvem som har samtykkekompetanse i personvernspørsmål komme på spissen i forbindelse med deling av bilder i sosiale medier.

Kapittel 10 Atferdstiltak m.m.

Vi støtter departementets forslag om å ha et eget kapittel om atferdstiltak.

10.4.2 Vedtak om plassering i atferdsinstitusjon uten samtykke

Vi støtter forslaget til endring i grunnvilkåret fra «alvorlige atferdsvansker» til «alvorlig utagerende atferd», selv om vi er noe usikre på hvorvidt dette er har et tydelig innhold for barn og unge. Videre støtter vi forslagene som knytter seg til rus og kriminalitet. Når det gjelder «annen form for utpreget normløs atferd», så mener vi at dette ikke er et godt begrep i en tvangshjemmel rettet mot barn og unge. Vi viser til det vi skrev innledningsvis, der vi også problematiserte begrepsavklaringene som ligger i høringsnotatet, spesielt når det gjelder «vagabondering». Vi mener at det dette tilleggskriteriet bør omformuleres.

10.4.4 Plassering i institusjon når det er fare for at barnet kan utnyttes til menneskehandel

Redd Barna støtter forslaget.

Kapittel 11 Samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse

Redd Barna støtter forslaget om å ha et eget kapittel om samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse.

11.4.4 fastsettelse av samvær

Redd Barnas erfaring sammenfaller med anbefalingene fra OsloMets rapport om at standardløsninger ikke er heldige i samsværspørsmål. Vi støtter derfor formuleringen i forslaget til ny § 7-2 tredje ledd om at samvær skal baseres på en konkret vurdering av det enkelte barns behov.

11.4.5 Særlig om søskens prosessuelle rettigheter

⁷ HR-2019-1121-U

Vi er glade for at samværsrett er endret til rett til samvær og kontakt, og søsken får en rett til samvær med hverandre. Vi støtter departementets forslag om en særbestemmelse om søskens prosessuelle rettigheter, jf. forslaget § 7-4. Vi er enige i at barnets beste tilsier en begrenset innsynsrett for søsken, men at gode grunner tilsier nemndsbehandling av søskensamvær, fremfor en beslutning hos barneverntjenesten. Vi mener at forslaget til § 7-4 ivaretar barnets rett til samvær med søsken, søskens prosessuelle rettigheter og personvern hensyn på en god måte.

11.4.6- 11.4.7

Redd Barna er enige at stadige rettslige prosesser kan gjøre at tilværelsen oppleves ustabil for barnet. Vi finner likevel grunn til å minne om at det er *barnets rett* til samvær som er det sentrale her. Det kan virke som at hensynene som skal vektes i disse sakene er foreldres rett til samvær og barnets behov for ro. Vår erfaring er at det er litt mer sammensatt enn dette. Det kan også være barnet selv som ønsker seg en endring i samvær, og det er viktig å presisere at retten til familieliv er en rettighet for barnet, like mye som for foreldrene.

Redd Barna støtter likevel et forslag om en sperrefrist på to år i samværssaker. Vi mener at god saksbehandling med deltakelse fra barnet, samt forslaget § 7-3 annet ledd sammen sikrer barnets rett til familieliv på en god måte.

Vi støtter forslaget til ny § 7-3 der barnevernstjenesten skal lage en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med utgangspunkt i barnets behov. Det er positivt at barnevernet skal legge til rette for mer samvær enn det som nemda har fastsatt, dersom det ikke er i strid med vedtaket. Selv om det er tydelig at barnevernstjenesten jevnlig skal vurdere om det behov for å endre planen, og at det skal tas utgangspunkt i barnets behov, mener vi i tråd med tidligere innspill at barn må gis mulighet til å nekte samvær, og at det må vurderes ut fra barnets alder og modenhet.

Kapittel 12 Oppfølging av barn og foreldre

Vi er glade for at det er et eget kapittel om oppfølging av barn og foreldre, og den pedagogisk delt inn i bestemmelser ut fra hjelpetiltak, akuttvedtak og ved omsorgsovertakelse, og at det også skal være en plan ved opphold i atferdsinstitusjon.

12.4.2 Særlig om oppfølging og planer etter vedtak om hjelpetiltak

Vi støtter forslaget til ny § 8-1. Redd Barna mener at planen er et viktig redskap for å sikre evaluering og eventuell tilpasning av de tiltakene som settes inn. Vi er spesielt fornøyd med at det tas inn at planen skal endres dersom barnets behov tilsier det. Sammen med § 1-8 som slår fast at planen skal utarbeides i samarbeid med barnet, utgjør dette en reell styrking av barnets rettigheter.

12.4.3 Særlig om oppfølging og planer etter vedtak om omsorgsovertakelse

Redd Barna støtter i all hovedsak departementets forslag. Også her er vi veldig fornøyd med siste punktum i bestemmelsen som slår fast at planen skal endres dersom barnets behov tilsier det.

Vi skrev følgende i vårt hørings svar til NOU 2016:16:

Redd Barna er glad for utvalgets forslag om å etablere en ordning hvor barneverntjenesten ved rettskraftig avgjørelse om omsorgsovertakelse skal tilby foreldre en støtteperson. Dette har også vært et stort ønske fra mange barn, som ofte er veldig bekymret for foreldrene sine og ønsker at også de blir ivaretatt. Vi er enige med utvalget at en støtteperson vil kunne bedre den konkrete oppfølgingen av foreldre, og fungere som et bindeledd mellom foreldrene og barnevernet. Redd Barna mener imidlertid at støttepersonens rolle og barneverntjenestens rolle tydelig må avklares slik at ordningen faktisk vil oppleves som en støtte.

Vi ser imidlertid innvendingene andre høringsinstanser, og også departementet har. Vi ønsker derfor en grundigere vurdering av om en slik støtteperson likevel vil kunne bidra til trygghet og stabilitet for barnet, ved å vite at foreldrene er ivaretatt. Vårt forslag er å vurdere dette når utvalget som nå gjennomgår familieverntjenesten kommer med sin innstilling.

12.4.4 Særlig om oppfølging og plan etter akuttvedtak

Redd Barna støtter forslaget.

12.4.5 Særlig om oppfølging og plan etter vedtak om ettervern

Redd Barna støtter forslaget.

Kapittel 13 Fosterhjem

Redd Barna støtter forslaget om et eget kapittel om fosterhjem i barnevernloven. Det er viktig for å lovfeste forsvarlig omsorg, styrke kvaliteten, samt synliggjøre fosterhjemmenes viktige rolle og ansvar i barnevernet. Redd Barna er også glade for barneverntjenesten skal forsøke å finne fosterhjem i barnets nettverk og familie, der dette vil være til barnets beste.

13.2.3

Redd Barna støtter forslaget til § 9-2. Vi mener at det er helt i tråd med et moderne syn på barn som selvstendig rettssubjekt at barnet skal behandles med respekt for sin integritet, og mener at innholdet i bestemmelsen er god.

Videre støtter Redd Barna forslaget om at fosterforeldre kan innvilges partsrettigheter etter en konkret vurdering, men at det ikke er automatikk i dette.

Redd Barna støtter også forslaget om at fosterforeldre kan gis klageadgang etter en konkret vurdering fra fylkesnemnda.

13.3.3

Redd Barna støtter forslaget om at det skal stilles krav til at fosterforeldre må ta imot generell opplæring før et barn flytter inn i fosterhjemmet.

Kapittel 14 Barneverninstitusjoner mv

Redd Barna støtter forslaget om at barneverninstitusjoner har et eget kapittel i lovverket. Vi støtter også at rammer og vilkår for tvangsbruk tydeliggjøres i loven. Vi mener at dette har stor betydning for barns rettssikkerhet. Selv om det av enkelte høringsinstanser til NOU 2016:16 blir anført at en slik tydeliggjøring også gir tvangsbruk en større oppmerksomhet, så taler legalitetshensyn med tyngde for at vilkårene for tvang kommer til uttrykk direkte i loven, med tydelige vilkår.

14.2.3.2 Nærmere om forslag til lovbestemmelser

Redd Barna mener forslaget til ny § 10-1 er svært godt og støtter dette.

Vi syns også at ordlyden i § 10-2 første ledd er god. Vi savner likevel en tydeligere presisering av hva som kan danne grunnlag for innskrenkninger i barnets rett til fri kommunikasjon. Vi vet at dette er en praktisk viktig regel, spesielt med tanke på at smarttelefoner for mange er det viktigste kommunikasjonsmiddelet. Vi stiller særlig spørsmål ved om «trivsel på institusjonen» er et for generelt vilkår, som har et for stort rom for tolkning. Vi understreker at generelle innskrenkninger her, også kan komme i konflikt med barnets rett til ytringsfrihet.

Redd Barna støtter at det inntas en bestemmelse om forebygging av tvang direkte i loven, jf. forslaget § 10-3. Vi støtter også forslaget til § 10-4.

Når det gjelder § 10-5 om bruk av tvang i særskilte situasjoner, kan terskelen i forslaget synes lavere enn den som fremgår av gjeldende rett. Redd Barna stiller dessuten spørsmål ved om en henvisning til nødretts- og nødvergesituasjoner gir barn et tilstrekkelig godt vern. Disse bestemmelsene er først og fremst bestemmelser om fritak for straff. Vi mener at når det gjelder noe så inngripende som tvang, så bør vilkårene for tvangsutøvelsen fremgå direkte av loven.

Vi støtter forslaget til ny § 10-6.

Redd Barna er enige i at særlige hensyn gjør seg gjeldende for barn som er plassert i atferdsinstitusjon. Vi er likevel kritiske til forslaget § 10-7 første ledd bokstav c og d. Vi støtter en hjemmel om nektelse og inndragning, men mener at «nødvendig ut fra formålet med oppholdet» er et for generelt vilkår. Her er det fare for at barn blir underlagt ulovlig tvang gjennom skjematiske avgjørelser om inndragning. Det er viktig å huske på at smarttelefoner ikke bare brukes til å kommunisere med andre, men også er verktøy for å

utøve ytringsfrihet, orientere seg om egne rettigheter og dessuten å fremsette eventuelle klager. Vi mener at ungdom i enetiltak er spesielt sårbare i denne sammenhengen.

Redd Barna støtter forslaget til ny § 10-8. Vi støtter i all hovedsak også forslaget til § 10-9, men stiller spørsmål ved i hvilken grad bestemmelsen sikrer at barnet reelt sett får informasjon om, og adgang til å klage.

Vi støtter forslag til §§ 10-10 til 10-12.

Redd Barna savner en henvisning til § 1-5 i § 10-13. Det er viktig å samarbeide med barnet under kartleggingsarbeidet. Man kan vanskelig tilrettelegge et godt tilbud for barn, jf. annet punktum, uten at barnet deltar. På den måten sikrer man at videre tiltak, oppfølging og ettervern utvikles med utgangspunkt i barnets behov.

Vi støtter forslag til §§ 10-14 til 10-16.

Kapittel 15 Omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere

Redd Barna savner at det ses helhetlig på omsorgssituasjonen til enslige mindreårige asylsøkere. Vår klare oppfatning er at barnevernet skal ha ansvar for alle, uansett alder og status. Redd Barna anbefaler derfor at det ses helhetlig på omsorgstilbudet til enslige mindreårige fra ankomst til etter bosetting. Videre er vi opptatt av at alle enslige mindreårige må sikres rett til ettervern på lik linje med andre barn.

15.2 Lovregulering av tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere

Redd Barna mener det er positivt at departementet vil videreføre omsorgssentertilbudet til enslige mindreårige asylsøkere under 15 år i barnevernloven, og viser for øvrig til vårt høringssvar til forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere.⁸

Redd Barna anbefaler at omsorgstilbudet til enslige mindreårige over 15 år også reguleres i barnevernloven. Vi vil utdype hvorfor.

Enslige mindreårige asylsøkere har rett til omsorg og beskyttelse på lik linje med alle andre barn i Norge. Barnekonvensjonen artikkel 20 sier at barn som er midlertidig eller permanent fratatt sitt familiemiljø skal sikres alternativ omsorg. Artikkel 22 forplikter Norge til å gi beskyttelse til barn som søker flyktningstatus, og det ikke er mulig å finne foreldre eller andre familiemedlemmer: «Dersom det ikke er mulig å finne foreldre eller andre familiemedlemmer, skal barnet gis samme beskyttelse som ethvert annet barn som av en eller annen grunn permanent eller midlertidig er berøvet sitt familiemiljø, som fastsatt i denne konvensjonen». Som en grunnleggende overbygning for alle bestemmelsene i

⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-ny-lov-om-omsorgssentre-for-enslige-mindrearige-asylsokere/id2510066/?uid=a3c2ce96-083d-4e6b-98c4-bfce75727836>

barnekonvensjonen, oppstiller konvensjonens artikkel 2 et vern mot diskriminering. I sin generelle kommentar om enslige mindreårige asylsøkere uttaler komiteen følgende om barnas diskrimineringsvern:

“The principle of non-discrimination, in all its facets, applies in respect to all dealings with separated and unaccompanied children. In particular, it prohibits any discrimination on the basis of the status of a child as being unaccompanied or separated, or as being a refugee, asylum-seeker or migrant”⁹.

I 2016 publiserte Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) en juridisk gjennomgang av hvorvidt dagens omsorgstilbud til enslige mindreårige over 15 år er i samsvar med våre konstitusjonelle og menneskerettslige forpliktelser, med særlig vekt på barnekonvensjonen. NIM konkluderte med at enslige mindreårige over 15 år er utsatt for usaklig forskjellsbehandling i strid med barnekonvensjonens bestemmelser.¹⁰

FNs Barnekomité, Menneskerettighetskomité og Torturkomité ber alle Norge gi bedre omsorg til denne gruppen barn.¹¹ I sine Concluding observations on the seventh periodic report of Norway (2018) sier Menneskerettighetskomiteen at:

“The State party should eliminate differential treatment of unaccompanied asylum-seeking minors aged between 15 and 18 and provide them with the same level of care as that provided by the Child Welfare Services.”

Forskjellsbehandlingen av enslige mindreårige asylsøkere over 15 år er ikke saklig begrunnet. Vårt syn er at det som skiller enslige mindreårige og andre barns omsorgsbehov på ingen måte peker i retning av at enslige mindreåriges behov for omsorg er mindre. Flere studier viser snarere tvert imot at enslige mindreårige har behov for mer, ikke mindre omsorg.

Flere forskningsrapporter har vært entydig på at forholdene på mottak for enslige mindreårige ikke er tilfredsstillende. FAFOs rapport «Et trygt sted å vente» (2018) viser kritikkverdige forhold og at det er store forskjeller i den omsorgen som gis på mottakene¹². NOU 2011:10 konkluder med at: «Bo- og omsorgstilbudet for enslige mindreårige asylsøkere bør styrkes»¹³. I Levekår for barn i asylsøkerfasen (2015) gjort på oppdrag av Barne- og likestillingsdepartementet og Justisdepartementet står det: «Våre data tyder på at rammevilkårene på mottak ikke er gode nok når det gjelder tilrettelegging for at ungdommene kan trives og finne ut av det å leve sammen». I rapporten står det at også

⁹ The Committee on the Rights of the Child, General Comment, Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin (2015) pkt. 18.

¹⁰ NIM (2016) Temarapport enslige mindreårige asylsøkere <https://www.nhri.no/2017/temarapport-2016-omsorg-enslige-mindrearige-asylsokere/>

¹¹ FNs Barnerettighetskomité (2018). *Concluding observations on the combined 5th and 6th periodic reports of Norway*, FNs Menneskerettighetskomité (2018), *Concluding observations (2018) CCPR/C/NOR/CO/7* og FNs Torturkomité (2018) *Concluding observations (2018) CAT/C/NOR/CO/8*.

¹² Sønsterudbråten S., Tyldun G., Raundalen M. (2018), *Et trygt sted å vente. Omsorgspraksiser på asylmottak for enslige mindreårige*, Fafo-rapport 2018:05. Oslo: UDI

¹³ NOU 2011:10 (2011), I velferdsstatens venterom- Mottakstilbudet for asylsøkere.

ansatte på mottak er bekymret for manglende bemanning og oppfølging av de mindreårige. De erfarer at disse ungdommene trenger mye oppfølging for å klare seg i den nye hverdagen. Flere av de ansatte opplever å være overarbeidet og noen sier at de ofte går «langt utover sin stillingsbeskrivelse» i arbeidet.¹⁴ Rapporten konkluderer med at «overføring av ansvaret for bo- og oppfølgingstilbudet til barnevernet også for de eldre ungdommene vil i større grad sikre forsvarlig omsorg»¹⁵.

Et bedre omsorgstilbud regulert i barnevernloven er også etter vårt syn viktig for å forebygge overgrep mot enslige mindreårige. I 2017 gjorde Redd Barna er kartlegging¹⁶ som viste at barn i mottakssystemet er særlig sårbare for å bli utsatt for vold og overgrep, både på grunn av hva de allerede har opplevd i hjemlandet eller på flukt, og på grunn av bo- og omsorgssituasjonen deres på asylmottak. Både for å lettere identifisere barn som har vært utsatt for overgrep, samt forebygge at overgrep skjer er det nødvendig med et bedre omsorgstilbud enn i dag.

Lov om Barneverntjenester gjelder for alle barn i Norge jfr. lovens § 1-2. Loven gjelder altså for alle barn som oppholder seg i landet, uavhengig av oppholdsstatus. Det er derfor ingen grunn til å ekskludere en gruppe barn når det gjelder omsorgstilbudet. Redd Barna mener det er helt naturlig at omsorgstilbudet til enslige mindreårige asylsøkere reguleres i loven. Det vil føre til at de rettslige rammene for tilbudet vil være det samme og er etter vårt syn den beste løsningen for å sikre et likeverdig omsorgstilbud for disse barna som det andre barn som ivaretas av barnevernet får etter dagens bestemmelser i barnevernloven.

Vi vil minne om at dette synet var også delt av Barne- og likestillingsdepartementet i Ot.prp. nr. 28 (2007-2008) Om lov om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester mv. (omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere inntil bosetting eller retur). Barne- og likestillingsdepartementet skrev i høringsnotatet: «Etter departementets syn hører forslaget til nytt kapittel naturlig hjemme i barnevernloven. Ved å innføre de nye bestemmelsene i denne loven blir det dessuten helt klart at dagens barnevernlov gjelder for enslige mindreårige asylsøkere, med de særlige bestemmelser som foreslås for ivaretagelse av disse barna i den første fasen etter at de har ankommet landet». Og «Det er etter departementets syn viktig å sikre at enslige mindreårige asylsøkere får et likeverdig omsorgstilbud ved omsorgssenteret som det andre barn som ivaretas av barnevernet får etter dagens bestemmelser i barnevernloven. Departementet foreslår derfor at de rettslige rammene for senteret skal være de samme som for de ordinære barneverninstitusjonene. Det vil si at dagens bestemmelser for barneverninstitusjoner hva gjelder beboernes rettigheter, tilsyn, kvalitetskrav og godkjenning av private og kommunale aktører, gis tilsvarende anvendelse for omsorgssentrene».

¹⁴ Berg, Tronstad (2015) Levekår for barn i asylsøkerfasen, NTNU Samfunnsforskning, s 137

¹⁵ Ibid s 150

¹⁶ Bjune (2017) Kartlegging av rammene for barns beskyttelse mot vold og seksuelle overgrep på asylmottak, Redd Barna

15.3 Fjerning av krav om samtykke for oversending av kartleggingsinformasjon ved bosetting

Departementet vil fjerne krav om samtykke for oversending av kartleggingsinformasjon ved bosetting. Vi stiller spørsmål ved dette. Begrunnelsen gitt av departementet er at barnevernlovens regler står i motstrid til introduksjonsloven. Vi er enige i at det er viktig at bosettingskommunen har god informasjon om barnets situasjon for å sikre egnet omsorgsløsning, men vi er likevel usikre på om støtter dette forslaget. Vi kan ikke se at forslaget tar et tydelig utgangspunkt i barnets beste, og savner en redegjørelse av hvilke konsekvenser dette vil ha for barna og deres rett til medvirkning og samarbeid.

Fjerning av krav om samtykke kan føre til at omsorgssentre lettere kan dele relevant informasjon med bosettingskommunen noe som kan være positivt for barnet. Men konsekvensen av at samtykket fjernes vil også kunne være at barnet blir mindre deltakende i prosessen, at barnet opplever at det blir gitt informasjon det ikke ønsker å dele, at barnets ønsker om bosettingsforhold blir tillagt liten vekt, at barn og representant/verge ikke gjenkjenner beskrivelsen av barnet og at de ansatte på omsorgssentret blir mindre sensitive på hvordan de formidler informasjonen.

I verste fall, frykter Redd Barna at forslaget kan virke mot sin hensikt, ved at barna deler mindre informasjon da de blir usikre på hvem informasjonen deles med og de vet at den kan deles med flere. Som igjen gjør at bosettingskommunen har tilgang til mindre informasjon om barnets situasjon og behov og dermed dårligere forutsetninger til å ivareta barnets behov etter bosetting. Redd Barna etterlyser en redegjørelse for hvilke konsekvenser forslaget vil ha for barna og barns rett til personvern.

15.4 Varling til barneverntjenesten

Redd Barna har ingen merknader, utover at det er viktig å sikre at omsorgssentrene har den kapasiteten og kompetansen som trengs for å følge opp barna.

Kapittel 16 Saksbehandlingsregler

Redd Barna støtter å ha et eget kapittel for saksbehandlingsregler.

16.3 Barns partsrettigheter

Redd Barna er enig med departementet i at reglene om partsrettigheter for barn i større grad må ta hensyn til det enkelte barnets forutsetninger, behov og ønske om å delta, samt den enkelte sakens karakter, alvorlighetsgrad m.m.

Redd Barna støtter i all hovedsak departementets forslag til ny § 12-13, men skulle ønske ordlyden var en litt annen når det gjelder å innvilge partsstatus for yngre barn. Vi mener at dersom hensynet til barnet tilsier det, så burde regelen være utformet som en skal-regel. Vi savner dessuten en utredning av hvordan partsrettigheter for barn på best mulig måte kan samsvare med barns rettigheter etter barnekonvensjonen artikkel 12, men samtidig gi barnet

beskyttelse mot eventuelt press utenfra. Når det gjelder å skjerme barnet fra opplysninger som det vil kunne ta skade av, mener vi at dette ikke vil være praktisk vanskelig å regulere.

Vi viser til vårt høringssvar til NOU 2016:16 om partsrettigheter, og fastholder det vi mente der:

Barnekonvensjonen bygger på en tankegang og det grunnsyn at barn er selvstendige individer med egne rettigheter.¹⁷ I de fleste barnevernssaker er det likevel fremdeles slik at barn ikke har partsrettigheter og dermed fremdeles er rettsobjekter istedenfor rettssubjekter. For Redd Barna er det derfor et spørsmål om i hvor stor grad barnevernloven ivaretar og bygger opp etter dette grunnsynet. Manglende partsrettigheter for barn kan være i strid med barnekonvensjonens grunnsyn om at barn er selvstendige rettssubjekter og i strid med artikkel 12.¹⁸

...

Utvalget har valgt å fremme forslag om partsrettigheter for barn i barnevernssaker fra fylte 12 år. Redd Barna mener at det finnes mange gode argumenter for å gi barn sterkere partsrettigheter, særlig i lys av FNs barnekonvensjon. Etter vårt syn kan disse argumentene også være gjeldende for barn under 12 år. Samtidig har det å få partsrettigheter konsekvenser for barnet, også for barn over 12 år, som vi opplever ikke er utredet godt nok av utvalget. Redd Barna kan dessverre ikke se at utvalget har foretatt en tilstrekkelig grundig vurdering av konsekvensene dette forslaget vil ha for ulike barn i ulike situasjoner. Videre savner vi en grundigere vurdering av spørsmålet om prosessuelle rettigheter for barn under 12 år. Vi opplever at det ikke er tilstrekkelig utredet hva partsrettigheter vil kunne innebære for barn, eller hva det ikke trenger å innebære, hva det vil forutsette, eller om den løsningen utvalget selv foreslår er til barnets beste. Det er derfor vanskelig for Redd Barna å ta stilling til utvalgets forslag.

Redd Barna er positive til tiltak som styrker barns medvirkning og innflytelse, og vi støtter forslaget om å styrke partsrettigheter for barn. Vi mener likevel at spørsmålet om hvordan barns partsrettigheter bør styrkes først må utredes nærmere, siden vi ikke vet noe om konsekvensene for barnet og heller ikke om den valgte løsningen er til barnets beste. Redd Barna mener at et forslag om partsrettigheter for barn krever en mer omfattende utredning enn det utvalget har kommet med. Vi mener at en oversikt over konsekvensene av å få partsrettigheter for ulike barn i ulike situasjoner er nødvendig for å kunne vurdere om denne løsningen eller eventuelle andre løsninger er til barnets beste.

Redd Barna mener at det ikke bare skal utredes partsrettigheter for barn fra 12-års alder, men også for de under 12 år. Etter vårt syn fremstår 12-års grensen noe vilkårlig og vi mener at en bestemmelse om partsrettigheter for barn må utredes med et klart fokus på hva som best vil ivareta prinsippet om barnets beste, snarere enn en harmonisering av norsk velferdslovgivning. Vi mener at det kan vurderes flere andre muligheter. For eksempel: 12 årsgrense, men med mulighet for å innvilge partsrettigheter

¹⁷ General Comment no. 8 (2006), para 47; General Comment no. 7 (2006), para 3.

¹⁸ Wang Andersen (2011); Søvig (2009), side 65-67.

til yngre barn som selv ønsker det, og der det er til barnets beste; Tydeliggjøre hvilke momenter som skal tillegges vekt ved en vurdering av om partsrettigheter også bør innvilges for barn under 12 år; partsrettigheter ut fra barnets eget ønske og barnets beste i den enkelte sak; ingen aldersgrense for partsrettigheter, men barn blir sikret kvalifisert juridisk bistand, slik som bistandsadvokatordningen i strafferetten; partsrettigheter ut fra hvor inngripende saken er for barnet m.fl.

Redd Barna støtter forslaget til ny § 12-2. Vi syns forslaget til ny § 12-4 er veldig godt.

Redd Barna støtter også forslagene til nye §§ 12-5 til 12-8. Når det gjelder § 12-9 om politibistand ønsker vi oss et annet punktum eller annet ledd, der det understrekes at politiet bistår på den minst mulig inngripende måten. Vi viser til vår rapport «Skånsom henting? Erfaringer med akuttvedtak i barnevernet».¹⁹ Politibistand oppleves for mange som skremmende og til dels også integritetskrenkende:

Denne 17 år gamle gutten har hatt mye kontakt med politiet. Men han husker veldig godt da han skulle flyttes til en barneverninstitusjon for første gang da han var 13 år. Stedet han skulle flyttes til ligger på andre siden av landet, og han måtte fraktes med fly. Han beskriver hvordan han ble geleidet av politiet gjennom flyplassen, med strips på håndleddene.

«Jeg måtte gå gjennom en sånn egen security på flyplassen vet du. Jeg hadde på meg strips og gikk gjennom Gardermoen med to politifolk. Det var ikke så kult. Det samme skjedde en annen gang jeg ble flyttet, det året jeg ble 16. Jeg vet godt hvor den der securityen er.» Gutt 17 år, (flyttet fra barneverninstitusjon 7 ganger).

...

Flere har opplevd det å bli ført bort av uniformert politi som veldig stigmatiserende overfor andre medelever eller naboer, og flere kan fortelle om hvordan rykter svirrer etter at politiet har hentet noen på en skole.

«Alle tenker jo at han hadde gjort noe kriminelt. Først snakket de om at det gjaldt knivstikking, så sa de at han hadde voldtatt kjæresten sin. Så gikk ryktet om at han og hele oss kompisgjengen hadde ranet en bensinstasjon.» Gutt 16 år

Redd Barna støtter forslaget i § 12-10 om krav til politiattest.

Kapittel 17 Taushetsplikt, opplysningsplikt og adgang til å gi opplysninger

Redd Barna støtter i det alt vesentlige de forslagene som til sammen blir lovens kapittel 13.

¹⁹

[file:///C:/Users/sagr/Downloads/Rapport%20fra%20Redd%20Barna%20Sk%C3%A5nsom%20henting%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/sagr/Downloads/Rapport%20fra%20Redd%20Barna%20Sk%C3%A5nsom%20henting%20(3).pdf)

Kapittel 18 Behandling av saker i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Redd Barna støtter at man viderefører et eget kapittel i loven om nemndsbehandling.

Vi støtter forslaget til ny § 14-1 om lovfesting av uavhengighet. Utover dette har vi ikke tatt stilling til alle enkeltbestemmelsene, men ønsker å knytte noen bemerkninger til det som gjelder barns medvirkning.

18.4 Barns anledning til å uttale seg direkte til fylkesnemnda

Departementet mener at det bør tilrettelegges bedre for at barn kan uttale seg direkte til fylkesnemnda. Redd Barna støtter forslaget til ny § 14-9 om at begjæringen om tiltak som sendes fylkesnemnda skal inneholde informasjon om hvordan barnet ønsker å uttale seg. En forutsetning må være at barnet mottar tilstrekkelig og tilpasset informasjon om retten til å uttale seg og ulike måter barnet kan gjøre dette på, jf. forslagets § 1-5 i forslag til ny barnevernlov. Dette fremhever også departementet selv.

Redd Barna mener at utgangspunktet bør være at barnet får muligheten til å uttale seg direkte for fylkesnemnda (nemndleder og/eller øvrige nemndmedlemmer) dersom barnet selv ønsker det, og det ikke vurderes å påføre barnet en urimelig belastning, på samme måte som når det gjelder barns partsrettigheter. Da må fylkesnemnda begrunne overfor barnet hvorfor de eventuelt beslutter ikke å gi barnet anledning til å uttale seg direkte.

Barnets rett til å medvirke etter § 1-5 handler også om at barnet har rett til å påvirke *hvordan* medvirkningen skal foregå. Redd Barna mener at ordlyden i foreslått § 14-13 ikke i tilstrekkelig grad gjenspeiler departementets intensjon, nemlig at barnet skal gis mulighet til å uttale seg direkte for fylkesnemnda, så lenge barnet selv ønsker det og det ikke medfører en urimelig belastning for barnet. Der fylkesnemnda velger å avvise barnets ønske om å uttale seg direkte for fylkesnemnda, må dette begrunnes i barnets beste, og barnet må få denne begrunnelsen.

Måten høringen av barnet gjennomføres på, vil være avgjørende for at høringen ikke påfører barnet en urimelig belastning, og dette er uavhengig av om høringen gjennomføres av fylkesnemnda, eller av en talsperson eller sakkyndig. For eksempel kan høringen gjennomføres i forkant av forhandlingsmøtet, at nemndleder møter barnet uten de andre medlemmene av nemnda, at barnet får ha med seg en tillitsperson, etc.

Redd Barna er opptatt av at en vurdering av om barnet skal høres direkte av fylkesnemnda, må ta utgangspunkt i hensynet til barnets beste, og ikke andre faktorer som økonomi, kompetanse, kapasitet eller annet.

Vi mener, som nevnt under forslaget til ny § 1-5, at retten til tillitsperson tydelig må lovfestes for barn på alle stadier i en barnevernssak. I henhold til § 1-5 skal det gjelde etter

omsorgsovertakelse, men her ser vi tydelig at det er nødvendig også før en omsorgsovertakelse er vedtatt. Dersom en talsperson, jf. § 14-13 ikke er en voksenperson barnet kjenner, har vi vanskeligheter med å forstå hvorfor det vil være mindre belastende for barnet å snakke med talsperson, enn direkte med nemndleder. Dersom talspersonen er en person barnet har et forhold til, og som barnet selv ønsker som talsperson, antar vi at vedkommende også vil kunne regnes som tillitsperson, jf. § 1-5 annet ledd.

For øvrig har vi ingen merknader til forslagene som gjelder nemndsbehandling, utover at vi ser med begeistring på at samtaleprosess innføres som en varig ordning i lovforslagets § 14-25.

Kapittel 19 Kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver

Redd Barna støtter i det alt vesentlige de forslagene som til sammen blir lovens kapittel 15. Det fremstår imidlertid noe uklart for oss hvilken instruksjonsmyndighet politisk ledelse skal ha over det faglige barnevernsarbeidet i kommunene, jf. forslaget § 15-2.

Kapittel 20 Statlig barnevernmyndighet

Redd Barna har ingen merknader.

Kapittel 21 Statlig tilsyn

Redd Barna har ingen merknader.

Kapittel 22 Økonomiske og administrative konsekvenser

Redd Barna har ingen merknader utover det som ble nevnt om ettervern.

Med vennlig hilsen
Redd Barna

Thale Skybak
Seksjonsleder Norgesprogrammet

Sara Eline Grønvold
Spesialrådgiver barns rettigheter

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur